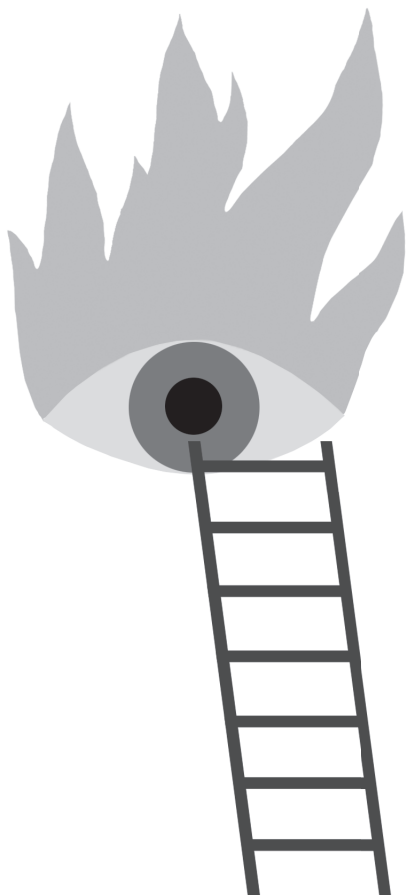

DOINA COSMAN

OMUL PORTOCALIU

**ȘI ALTE POVESTIRI
TERAPEUTICE**

Cuprins

<i>Prolog</i>	9
1. Omul Portocaliu	19
2. Înghițitorul de mănuși	39
3. Bărbatul care s-a logodit cu un săpun	62
4. Iubirea	85
5. Frica	110
6. Violul	132
7. Oz(z)y	152
8. Saliva	172
9. Alcoolul	186
10. Romeo, Julieta și puroiul	210

11. Misterul	231
12. Eroii nu mor niciodată?	257
<i>Epilog</i>	275
<i>Mulțumiri</i>	277
<i>Note</i>	279
<i>Bibliografie selectivă</i>	284
<i>Despre autoare</i>	286

Prolog

De-a lungul vieții am tot înălțat ziduri. La un moment dat, m-am hotărât să construiesc un pod. Unul care servește deopotrivă călătoriei, dar și terapiei. Să-l numim deci podul terapeutic, cu trimitere directă la termenul de alianță terapeutică, termen consacrat în profesia mea, dar la care am renunțat pentru că îl găsesc lipsit de farmecul ambiguității sau al interpretărilor caleidoscopice.

La capetele acestui pod se găsesc, pe o parte, terapeutul, iar pe partea opusă, pacientul; sau, ca să mă exprim în termeni mai apropiați viziunii mele: tămăduitorul și suferindul. Ei pornesc în călătoria terapeutică unul spre celălalt, sperând să se întâlnească undeva, cândva, pe pod, spre a se ajuta reciproc. O singură deosebire le diferențiază pașii. Dacă tămăduitorul pornește pe pod cu fața înainte, avându-l în vizor pe cel ce vine spre el, suferindul pornește pe pod cu spatele. El merge cumva în orb, fără să știe câți pași are de făcut până va ajunge la cel ce îi oferă darul eliberării de suferință sau

măcar al ușurării a acesteia. De aici rezultă și multitudinea de opriri, rezistențe, suspiciuni, împiedicări, din călătoria celui ce cere ajutorul „specialistului“.

Am avut puține călătorii în care am trecut unul pe lângă celălalt, eu — terapeutul și el/ea — pacientul/pacienta. De cele mai multe ori ne-am întâlnit foarte repede pe pod, recunoscându-ne reciproc nevoia de a fi împreună în călătoria vieții.

* * *

Pentru mine călătoria pe pod a început atunci când, într-o zi a tinereții mele, am scris cu litere de tipar pe o foaie: „De mâine mă apuc de scris“ și am pus foaia la vedere, sprijinită de oglinda ce căptușea un raft al bibliotecii noastre. În fiecare zi mă uitam în oglindă, dar și la foaia aceea.

Tatăl meu, de câte ori trecea pe lângă bibliotecă, îmi arăta cu degetul foaia și îmi zâmbea complice. Păcat că ne-am mutat din acea locuință și am desființat biblioteca, oglinda și foaia. Cum arăta biblioteca sau mobilierul din cameră? Nu mai știu. Dar cum arăta tata, asta mai știu! Era un bărbat frumos. Întâmplările, visele, dialogurile, în fine, cuvintele au zăcut mulți ani îngrămadite în sertarul virtual al memoriei, până într-o zi când... Mihăiță a deschis sertarul!

Dar cine era Mihăiță? Cum și de ce ne-am întâlnit noi doi pe acel pod terapeutic?

De ce îl numeam în gând băiețașul, deși avea 25 de ani? De ce este atât de important Mihăiță pentru mine, pentru călătoria mea? Vă spun, pe scurt, doar atât: Mihăiță mi-a făcut cel mai important cadou din cariera mea.

Îl cunoșteam de vreo șapte ani, din examinările periodice pe care i le făceam, pentru că așa cerea legea. Legea care îi dădea dreptul la o pensie de handicapat.

„Cadoul“ pe care mi l-a făcut Mihăiță (cum l-am numit în gând la început, iar mai apoi l-am redenumit „Evenimentul“ — cu E mare!) s-a petrecut cu ocazia unicei lui internări în secția de psihiatrie. Fusese adus de părinți. Doi bătrânei cumsecade, care făcuseră la bătrânețe un copil, care s-a dovedit pe parcursul anilor că are un retard mintal moderat, dar îndeajuns de serios ca să nu îi permită școlarizarea decât în regim de școală ajutătoare. Care era urgența pentru care fusese adus?

Tatăl a început precipitat și imprecis să-mi spună care e necazul lor.

— Mihăiță nu mai vorbește sau...

— ...Numai vrea să vorbească cu noi, a precizat mama, luându-i soțului vorba din gură.

— Nu știm ce-i cu el! lăcrimau amândoi. Credem că s-a supărat pe noi, pentru că nu îl mai lăsăm în oraș să o viziteze pe iubita lui.

— Nu e iubita lui, a intervenit din nou mama, grijulie la amănunte. Știți, de șase luni mergea mereu la poștă. O funcționară de acolo i-a vorbit frumos și l-a învățat cum să trimită o scrisoare prin poștă.

— O scrisoare? Adresată cui?

— Păi, cui? Nouă!

— După acea întâlnire, ne-a mai trimis aproape în fiecare zi câte o scrisoare. Dimineața ne cerea bani de timbre și pleca la poștă.

— Și ce era în scrisori?

— Nimic. Era foarte mândru că știe să lipească plicul și să pună timbrul pe plic. Apoi venea acasă și ne

anunța încă din ușa casei: „Vine scrisoareaaaa!“ Trebuia să îi facem pe voie și în fiecare zi să mergem de cel puțin două ori să verificăm cutia poștală. După ce sosea scrisoarea, o lua și pleca cu ea la poștă să i-o arate domnișoarei. După o lună, domnișoara ne-a avertizat. Am rugat-o să îl lase să se mai joace cu scrisorile, că nu e cine știe ce cheltuială pentru noi. Pe ea începea să o deranjeze insistența lui, pentru că, de fapt, ea îi scria adresele pe plic, cea a destinatarului și cea a expeditorului. Am convenit ca să îi permită doar o scrisoare la două săptămâni. Nu știu cum l-a convins, dar nu ne-a mai trimis un timp acele scrisori, adică plicuri goale. Dar Mihăiță tot continua să meargă la poștă. Se așeza pe un scaun și se uita la ghișeu. A început să ia lucruri din casă și să i le ducă domnișoarei. A trebuit să îl închidem și să-i interzicem să mai meargă în vizită. A plâns vreo două zile. Apoi nu a mai vorbit cu noi. Cu nimeni. Asta se întâmplă de vreo trei luni. Bine măcar că mănâncă, și-a încheiat bătrânica povestirea.

În tot timpul acesta, Mihăiță stătea într-un colț al cabinetului, absent, pasiv, fără vreo tendință de a se împotrivi. Era cam palid, iar ochii lui albaștri erau apoși. Când și-a întors capul, am observat că în creștet avea o lipsă de păr, perfect rotundă. (Peladă! am exclamat în gând, cu denumirea medicală de *Alopecia areata*^{1*}). Oare eram în fața unei boli autoimune? Dar retardul mintal? Dar probabila lui depresie? Țsta era un diagnostic-bliț de-al meu, luându-mă după faciesul

* *Alopecia areata* — afecțiune dermatologică caracterizată prin căderea parțială a părului. Are ca formă de manifestare prezența unor zone bine circumscrise, de formă circulară, la nivelul scalpului, în care părul lipsește în totalitate.

trist și mai ales după acumularea emoțiilor negative legate de interdicția de a o mai vizita pe „domnișoara“. Bâzâiau ipotezele în capul meu, mai ceva ca albinele la stup.

— Să-l internăm? am lansat cu precauție întrebarea către Mihai, dar în același timp și către părinți.

— Da, da, au răspuns într-un glas părinții în locul lui.

— Mihai, rămâi în spital?

M-a privit cu ochii lui albaștri, apoși, din care picurau niște lacrimi mici, și a dat din cap a aprobare. Și așa a urmat o lună minunată (pentru mine) pe care am petrecut-o alături de Mihăiță. Era ascultător. Era primul din salon care se trezea dimineața. Își făcea patul cu meticulozitate, astfel că acesta putea fi prezentat și la o inspecție militară. Apoi aștepta cu răbdare rutina zilei, adică cele trei mese, vizita medicului de salon și convorbirile cu mine.

Mai bine zis neconvorbirile.

Mai întâi l-am anunțat că vom face psihoterapie în fiecare zi, la ora două după-masă. Nu știu ce a înțeles, dar s-a conformat. În fiecare zi venea la două fix la cabinet. Am crezut că, dacă nu mai suntem sub paza și controlul părinților, Mihăiță va începe să vorbească. Dar nu. El rămânea tăcut și mă asculta cuminte, cu privirea fixată pe papucii de spital. Văzând că nu îmi răspunde la întrebări — deși uneori se uita în direcția mea —, am început să-i povestesc o serie de întâmplări copilărești. Apoi am trecut la citirea unor povești de Creangă, Andersen, Petre Ispirescu. Seara, acasă, mă documentam pentru a doua zi, recitind poveștile copilăriei. Am început cu cititul povestirilor lui Creangă: *Punguța cu*

doi bani, Fata babei și fata moșneagului, Povestea porcului. Mă urmărea și nu prea. Se mai foia pe scaun, se uita la unghii, se uita pe fereastră. Atunci am schimbat macazul. Am decis să-i povestesc eu acele basme. A început să fie mai interesat. La ora două după-masă, se înființa pe coridor, la ușa cabinetului meu. Acum mă urmărea cu mai mare atenție și parcă participa la povestire. Eu, stimulată de atenția pe care, în fine, mi-o acorda, începeam să joc personajele. Uneori, în mijlocul povestirii îi mai puneam câteva întrebări, despre cum se simte, dacă îi mai iubește pe tata și pe mama, dacă mai vrea să o întâlnească pe „domnișoara“, dacă, dacă...

Dar dialogul nu se pornea. Se uita la mine lung, și apoi punea ochii în pământ. Oricum, după fiecare poveste, modificată în așa fel încât să aibă un happy-end, îi declaram persuasiv: „Vezi, Mihai, că până la urmă binele a învins răul!“

L-am epuizat în cinci-șase ședințe pe Creangă și, întrucât am constat că nu era chiar atât de optimist pe cât îmi doream eu, l-am schimbat cu Andersen. Dificilă și greșită mi-a fost alegerea! Întortocheate, anxioase, ciudate, chiar tragice poveștile lui pentru copii! Totuși, m-am încumetat să interpretez, cu variațiuni ad-hoc pe firul narativ vreo trei povești: *Domnița și bobul de mazăre*, *Hainele cele noi ale împăratului*, *Rățușca cea urâtă*. Nu s-a arătat prea interesat, așa că am trecut din nou la climatul cultural românesc, apelând la Petre Ispirescu. Am început cu *Aleodor Împărat*. A mers bine. Am continuat cu *Cele douăsprezece fete de împărat și palatul fermecat*. Mihăița a părut destul de apatic pe parcurs, dar s-a înviorat la sfârșitul întrevederii noastre, când am rostit sentința devenită, de

acum, stereotipie: „Vezi, Mihai, până la urmă binele a învins răul!“

De astă dată Mihăiță a aprobat de trei ori din cap și m-a privit drept în ochi de parcă ar fi vrut să-mi spună ceva.

Deși aveam pe listă încă vreo trei-patru povești culese de Petre Ispirescu, un gând neobișnuit, dar oricum îmbârligat m-a făcut să atac *Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte*. Era a 25-a zi de internare. La ora două după-masă, Mihăiță rezema deja tocul ușii cabinetului meu. Am ezitat pe moment să-i interpretez această poveste. De fapt, intenționasem ca în ziua aceea să-i prezint (cu adaptările de rigoare) păcălelile sadice pe care le aplicase ciobănașul cel isteț fiilor de boieri. Dar titlul poveștii (*Ciobănașul cel isteț sau țurloaiile blendei*) m-au pus într-o așa de mare nedumerire, încât am amânat reprezentarea acelei povești până mă documentam mai serios asupra regionalismelor folosite în subtitlul poveștii. (Nici azi nu știu prea bine ce înseamnă, de fapt, „bleandă“*. Cu „țurloaiile“, m-am lămurit pe parcurs.)

Așadar, în ziua a 25-a de internare, i-am interpretat lui Mihăiță *Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte*. Nu pot să descriu câte slalomuri și modificări de conținut am făcut. Totuși, am rostit cu blândețea cuvenită unui tată iubitor cuvintele care au adus alinare beizadelei ce nu voia să iasă în lume din pânțelele mamei sale: „Taci, fătul meu, că ți-oi da tinerețe fără

* Regionalismul „bleandă“ are sens de sperietoare sau brânci, dar în contextul poveștii se referă la un obiect pleoștit: „țurloaiile blendei“ se referă la niște arme de metal aruncate în foc și care încep să se înmoaie (cf. Rodica Zafiu, „Țurloaiile blendei“, *Dilema Veche*, nr. 698, 6-12 iulie 2017) (*N.red.*).

bătrânețe și viață fără de moarte“. Am depășit cu succes faptele de vitejie ale tânărului prinț duse pe tărâmurile ostile, am descris frumusețea domnițelor din palatele de dincolo de timp și apoi am descris dorul de părinți ce l-a cotropit brusc pe prinț când îi era lumea mai dragă. Apoi am mințit cu nerușinare și am deviat grosolan mersul narativ al poveștii, încheind călătoria prințului într-un limbaj de lemn foarte optimist, prin descrierea întoarcerii triumfale în țara natală. Am accentuat faptul că toți cetățenii, dar mai ales părinții l-au primit cu mare bucurie și cu brațele deschise în casa părintească.

A doua zi, Mihăiță nu s-a prezentat la micul-dejun. Oare i se întâmplase ceva? Am dat fuga în salon. Era 10 dimineața și el încă nu se trezise.

Nu se trezi nici la zgomotul intrării mele furtunoase în salon. M-am apropiat tiptil de patul lui, ba chiar m-am aplecat spre fața lui ca să-i aud respirația. Era clar. Dormea liniștit, cu un zâmbet angelic pe fața lui marcată de semnele retardului mintal. L-am atins ușor și i-am șuierat prelung în ureche:

— Mihăițăăăă!

A deschis ochii, mi-a zâmbit și mi-a adresat cu o voce clară, baritonală, această propoziție memorabilă:

— *Eeeeeeeei! Medita-o-aș, dragă nană, la condiția umană.*

M-am cutremurat, în timp ce eram iluminată de o viziune. Trăiam un Eveniment! Eram la apogeul putinței mele de înțelegere a psihicului uman, înțelegere devenită posibilă prin acest om minunat. Fragila personalitate a lui Mihăiță descoperise un condițional-optativ. Ar fi meditat la ceva important. Formularea lui era pur

ardelenească, după vorbirea celor din Dej. Cu atât mai nealterată și mai sinceră*.

Trec cumva sub tăcere partea a doua a propoziției lui Mihăiță, în care mi se adresează cu „dragă nană“, furnizându-mi o oglindă în care să mă încadrez, fie ca dată, fie ca lele, fie ca mândră (iubită?!), după originea de proveniență bulgară, croată sau albaneză a cuvântului.

În schimb partea a treia a enunțului m-a dat pe spate. La ce ar fi meditat el, dacă ar fi putut? (Dacă i-ar fi permis mintea lui oprită din dezvoltare?) La **CONDIȚIA UMANĂ!**

Ce era important, era faptul că Mihăiță mă transportase în domeniul de reprezentare a conceptului de condiție umană. O reprezentare curată, precum psihicul lui curat, neperversit de artificiile civilizației umane.

Ajutați-mă repede cu trei definiții clare și pure, precum sufletul lui Mihai, ale condiției umane!

Eu până acum nu am reușit să-i prind definiția. M-am încurcat mereu în stereotipuri culturale, în convenții sociale sau prețiozități filosofice. Dar să nu credeți că voi abandona căutarea, deja mi-am făcut o listă cu subiecte la care să meditez în continuare...

Mi-am promis să descopăr adevărul pe care îl conțineau vorbele sale. Adevărul lui? Sau adevărul meu? Oricum îmi dăruise ceva. Îmi dăruise o cheie (chiar un șperaclu) cu care să deschid, din când în când, ușa spre psihicul celuilalt.

* Bănuiesc că Mihăiță a auzit această expresie pe undeva. Poate într-un cântec sau poate ca o expresie folosită de cineva, dar cu o altă conotație (de exemplu, referitoare la leneveală). Oricum, semnificația cuvintelor lui a rămas un secret, întrucât în nicio discuție ulterioară nu a vrut să se explice.

Mihăiță mă lansase într-un spațiu al epifaniei, care pentru moment îmi crease un fel revelație divină. Pentru acest rol catalizator al lui îi sunt și acum profund recunoscătoare. De atunci, mi-am promis să nu părăsesc niciodată culoarul pe care mi-l indicase angelicul „băiețaș“. El îmi șoptise un secret prin care poți să *transformi greul în ușor și depărtarea în apropiere!*

Acea stare de *epifanie*, apropiată de cea descrisă de Murakami*, a produs în ființa mea o iluminare a ungherelor, a înțelesurilor până atunci neînțelese sau, mai pe scurt, mi-a produs o mare *dumireală*. E ca atunci când te lovește o minge în moalele capului și pe moment nu mai știi unde ești, cine ești, departe sau aproape de propria persoană. Dintr-odată m-am hotărât să împușc doi iepuri dintr-un foc, realizând că a sosit, și pentru mine, momentul de înțelegere intuitivă a adevărului. Cu primul iepure am purces la această călătorie de străpungere a oglinzii amintirilor.

Cu al doilea iepure, am ajuns să îmi țin promisiunea făcută mie și implicit tatălui meu, scrisă pe foaia de hârtie pierdută în febra mutărilor. Pe foaia de hârtie, scrisesem îndemnul: „De mâine mă apuc de scris“. Dintr-odată, peste zeci de ani, constat cu uimire că *azi e mâine!* Ridic ochii spre cer și întrezăresc printre nori un zâmbet complice.

* „Ah, cred că și eu aș putea scrie romane... A fost — cum să-i zic? — un fel de revelație divină. În engleză există un cuvânt: *epiphany*. În japoneză se traduce foarte complicat, ca: *manifestarea neașteptată a esenței sau înțelegerea intuitivă a adevărului.*“ — citat din Haruki Murakami (2016). Meseria de romancier, trad. de Andreea Sion, Iași: Polirom, pp. 37–38.

1

Omul Portocaliu

Mă aflu în cabinet, la clinică. Mă gândesc cât de fascinantă e psihiatria! Chiar și un pacient cu demență sau retard mintal îți poate oferi surprize, în diverse momente ale relației terapeutice. Îmi zboară gândul din nou la Mihăiță. Ce text surprinzător, cu rezonanțe filosofice, a putut produce sufletul lui atotcuprinzător, în pofida unei capacități mintale restrânse! Dintre toate afecțiunile cu care m-am întâlnit în psihiatrie, cea mai provocatoare pentru mine rămâne schizofrenia. Nu conțin să urmăresc cu uimire diversitatea simptomelor la persoanele care au schizofrenie. Poartă aceeași etichetă diagnostică, dar pot să îmbrace manifestări psihopatologice diferite de la caz la caz. Dar dificultățile de comunicare cu pacientul schizofren? Mi s-a întâmplat de multe ori să fiu admonestată de unii dintre acești pacienți, care îmi spuneau că nu mă înțeleg. De ce oare? Pentru că limbajul meu se folosea de expresii convenționale? Sau foloseam metafore care aveau un înțeles doar într-un anturaj medical? Oricum,

un psihiatru trebuie să-și antreneze simțul auditiv și lingvistic pentru a putea să traducă cu succes textele exprimate de cei cu psihoză. Atât pentru a le înțelege, cât și pentru a se adecva la nevoia acelei persoane de a se face înțeleasă. Chiar și schizofrenul cufundat în adâncurile trăirilor autiste are această tendință de a comunica cu ceilalți, cu cei de la suprafață.

* * *

Gata! Timpul de meditație a expirat. Îmi încep ziua de muncă. Oare ce s-a mai întâmplat pe secție?

Și iată că și azi mă așteaptă o mare surpriză! Peste noapte, garda a internat în salonul meu un bărbat portocaliu. Chiar așa. Portocaliu! Portocaliu peste tot! Portocaliu precum o portocală, precum o mandarină, precum o clementină! Și încă una bine coaptă. Se numește Vasile Corondan, dar nu mă pot abține să nu-l numesc în mintea mea Omul Portocaliu, pe scurt OP.

Nu trebuie să fii expert în psihiatrie ca să conchizi că acest bărbat atât de colorat din fața mea suferă de o anomalie a comportamentului. De fapt, îl cunosc. A mai fost internat acum doi ani în clinică, în salonul altui coleg. I s-a pus diagnosticul de schizofrenie paranoidă, pe care acum, prin examinarea prezentă, trebuie să-l validez sau să-l infirm.

Chiar de la debutul consultației îl întreb cum de are așa o culoare portocalie a pielii?

— În ultimul an și jumătate am mâncat doar morcovii pe care îi am în grădină.

Mă uit cu mare atenție la el. Sub stratul de colorație portocalie pot totuși să-i întrezăresc chipul. Tipologia

longilină se reflectă și în trăsăturile feței. Are o bărbie ascuțită, ochii mai apropiați de baza nasului, pomeți scofâlciți, gură cu buze subțiri, păr cânepiu (din născare, sper, nu de la dieta unilaterală cu betacaroten). Acum doi ani, îl observasem întâmplător pe coridor. Era tot subțiratic, dar parcă ceva mai împlinit. Atunci îi remarcasem ochii care se mișcau repede de la stânga la dreapta și înapoi, ca un radar care apreciază apariția obiectelor suspecte în câmpul vizual. Se pare că eu nu fusesem inclusă în această categorie, întrucât, trecând pe lângă mine, înclinase capul în semn de salut. Simt că nici acum nu sunt inclusă între „suspecți“. Acest lucru mă bucură. Fluidizează cursul dialogului.

Observ că dorește să-și continue ideea.

Stabilirea unui dialog consistent este oportună pentru o relație terapeutică, ce în timp, e de dorit să se transforme într-o alianță terapeutică. Îl ascult cu cea mai mare atenție. De fapt, omul portocaliu e mai mult decât un pacient pentru mine. El devine, prin povestea lui de viață, un caz clinic exemplar. Anticipez în mintea mea că vreo idee delirantă l-a „obligat“ să adopte această dietă drastică.

— I-am cultivat eu, cu mâna mea, în grădina mea. Și mai ales am fost atent la proveniența semințelor. Le-am obținut din semințele de morcovi strânse de mine din recolta din ultimii doi ani. Apoi am plantat semințele tot la juma' de metru, ca să nu mai răresc morcoviorii, adică să-i omor prin plivire. Am obținut o recoltă minunată, care mi-a ajuns un an și jumătate, așa cum v-am mai spus.

— Dar de ce tot acest efort?

— Ca sa fiu sigur că nu mă mai otrăvește nimeni.

Aha, a ieșit delirul de otrăvire la suprafață¹. Dar cu o singură idee delirantă bifată nu se face primăvară, adică nu se poate pune, încă, un diagnostic de schizofrenie. Trebuie să mă mai străduiesc cu săpatul în subteranele minții lui.

— Cine și de ce ar dori să vă otrăvească?

— Motive și ocazii sunt destule.

Aici ar trebui să menționez discuția pe care am avut-o cu sora lui, cu care de altfel împarte în prezent casa părintească. Printre altele, aceasta mi-a spus că frațele ei e foarte dificil, supărăcios și certăreț. Are tacâmuri separate, pe care... pardon, de un an nu le mai folosește. Îi acuză, pe ea și pe soțul ei, că îl otrăvesc prin mâncare și prin apă.

— Doamna doctor, nu a mai băut apă de la robinet, dar nici nu și-a cumpărat de la prăvălie. Sunt îngrijorată, oare cum poate trăi fără să bea apă? O altă problemă pe care o am cu el, mi-e rușine să v-o spun, e că nu se prea spală. Și nici nu-și schimbă hainele cu săptămânile. Doar cu cearta, doar cu cearta, reușesc să-l determin să se spele.

Discuția aceasta a trasat câteva direcții de investigație medicală. În primul rând hidratarea, în al doilea rând starea de igienă și eventualele boli de piele. Oricum în clinică a fost igienizat la internare. I-am întrebat pe infirmieri dacă a făcut mofturi în legătură cu igienizarea. „Nu, nu au fost probleme. A intrat sub duș fără comentarii.“ Mă preocupă starea somatică a pacientului meu. Între timp îi observ comportamentul legat de nutriție și preferințele culinare. La întrebările

mele a răspuns că nu acceptă carnea și produsele animale. În rest, nu are nicio preferință.

Peste câteva zile...

— Din păcate, trebuie să te anunț că, la analize, probele hepatice și hemoleucograma, mai ales hemoglobina, au valori anormale.

— Analizele or fi anormale, dar eu mă simt normal; mă simt bine! Refuz orice tratament. Și perfuziile cu glucoză, cu vitamine, cu ser fiziologic. Orice tratament injectabil!!!

— Dar ești intoxicat! Trebuie să elimini surplusul de caroten din organism.

— Voi bea apa de la robinet. Câți litri pe zi? Cinci, zece?

Îndrăznesc totuși să încep o negociere pentru acceptarea unor psihotrope; îmi cere să îi descriu efectele secundare ale fiecărui neuroleptic, în timp ce se uită la cărțile mele din bibliotecă. Nu e atent, căci, e clar, nu îl interesează subiectul. Mă va refuza? Și, în acest caz, cum îi voi administra medicația antipsihotică?

Dar surpriză! La un moment dat îmi întrerupe „cursul“ și îmi comunică faptul că acceptă Seroquelul pentru că e pe bază de seleniu.

Nu comentez, mă conformez!

A doua zi mă anunță victorios că seleniul își face efectul (în nicio ocazie nu pronunță numele medicamentului). A dormit bine.

— Dar de ce îți convine atât de mult seleniul?

— Luna, Selena, aduce somnul. Ba mai mult, cu seleniu pot aseleniza, îmi dă răspunsul cu un zâmbet abia schițat.

(Ce-a fost asta? O glumă? Mă uit la el să văd dacă râde sau zâmbește. Dar nu, OP e foarte serios. Acest paradox al gândirii lui mă surprinde de fiecare dată. Oare chiar trebuie să-i „bag mințile în cap“ și să-l conving cu orice preț că este schizofren? Că Seroquelul este un medicament care scade puterea delirului prin faptul că îi mai potolește secreția de dopamină din creier? Că, dacă nu ia medicație neuroleptică, boala va avansa și, din delir în delir, va ajunge să fie complet nefuncțional? Mă abțin să prestez o astfel de ședință de psihoeducație. Nu văd de ce i-ar fi de folos în acest moment.)

Pe măsură ce trec zilele, și medicația își face efectul, mi se dezvăluie tot mai mult personalitatea premorbidă a lui OP (îl numesc în mintea mea tot așa, întrucât pacientul e încă destul de portocaliu). Are studii „aproape superioare“ (după propria expresie), adică a început facultatea de științe agricole, dar a clacat după primul an. E o fire sensibilă, botanist empiric, cu un simț înnăscut al naturii. Iubește plantele, dar și animalele. Desigur, iubește cel mai mult plantele, explicându-mi „că ele sunt cinstite, nu mint, îți spun adevărul în față“. Citește, se documentează din atlase de botanică. Îi place să discute despre natură și Cosmos. Cum nu prea are încredere în oameni, în general, incluzându-i și pe cei din clinică, vine des la mine în cabinet. Oare în mine are încredere? Cred că la asta a contribuit faptul că a zărit în bibliotecă și o carte „sănătoasă“: Ovidiu Bojor, *Plantele medicinale și aromatice de la A la Z*.

— Mă primiți la o psihoterapie? mă întreabă după ce a zgâriat ușor în ușă, ca să-și anunțe prezența.

Psihoterapie? El denumește așa convorbirile noastre de după-masă.

Avem discuții prelungite despre Pământ, adică Terra, despre alimentația sănătoasă, vegetariană, bineînțeles (doar nu ai voie să iei viața nimănui). De exemplu, cu greu acceptă că poate să folosească puțin lapte, atâta cât să nu spolieze alimentația puiului de mamifer. Dar de carne, să nu audă.

— Dar ouăle? Încerc să explorez o cale de îmbunătățire prin proteine a meniului strict vegetarian de până acum.

Se înfurie și mă ceartă:

— Nu vă gândiți că acolo e un embrion, că e o viață în sinteza ei?

(Mă uimește și mă cucerește formularea aceasta: viață în sinteza ei.)

— Cum puteți să-mi vorbiți despre mâncare de embrioni? Și asta după ce ați studiat cu atâta atenție plantele medicinale. V-am văzut sublinierile și adnotările din cartea lui Bojor, pe care o aveți în bibliotecă. (De fapt, sublinierile și adnotările îi aparțineau tatei, care, deși jurist, era un mare fan al medicinei naturiste.) Revin la motivul internării, adică la colorația portocalie a pielii lui, adoptând un ton exagerat de politicos în timp ce parafrazez titlul unui roman de Françoise Sagan, *Vă place Brahms?*:

— Vă plac morcovii?

— Nu neapărat.

— Și atunci de ce ai mâncat mai bine de un an doar morcovi?

— Ca să îmi curăț haznaua de impurități.

— ?!?!